

Productivity

9 770859 413009

เพื่อการเพิ่มผลผลิต ปีที่ 9 ฉบับที่ 50
พฤษภาคม-มิถุนายน 2547
ISSN 0859-4139

World

Thai Paper:
TQA Winner 2003

John J. Haley
การพัฒนาศักยภาพคน
เพื่อกลยุทธ์ธุรกิจ

การพัฒนาคคนเชิงรุก

การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมไทย และการแข่งขันในระดับภูมิภาค

การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อรักษาไว้ซึ่งศักยภาพในการแข่งขันทั้งในระดับเอกชนและประเทศ วิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในปี 2540 ก่อให้เกิดการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมครั้งใหญ่ของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งประเทศไทยซึ่งปรับเปลี่ยนทุกด้าน และมีทิศทางสอดคล้องกับประเทศอื่นๆ

หากกล่าวถึงการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม ผู้อ่านหลายท่านคงเข้าใจแตกต่างกัน ขึ้นกับมุมมองของแต่ละบุคคล แต่ส่วนใหญ่มุ่งเน้นถึงด้านการผลิต เนื่องจากการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมมีเป้าหมายคือการลดต้นทุนการผลิต หรือเพิ่มประสิทธิภาพ/คุณภาพของสินค้าและบริการ แต่นั่นเป็นเพียงความหมายแคบๆ เพราะแท้จริงแล้วการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมมีความหมายรวมถึงการนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นของการบริหารงานทุกด้าน อาทิ การมีตลาดขนาดใหญ่ขึ้น (Market Size) เนื่องจากอรรถประโยชน์ (Utilities) ที่เพิ่มขึ้นของสินค้าและบริการ หรือการมีส่วนต่างกำไรจากการขายมากขึ้น (Profit Margin) รวมถึงการบริหารทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากต้นทุนทางการเงินลดลงจากการพัฒนาของตลาดการเงินที่มีจำนวนและประเภทของสถาบันการเงินหลากหลายมากขึ้น

*ภาควิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อย่างไรก็ตามเป้าหมายหลักของการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมคือการเพิ่มผลผลิต (Productivity) ทั้งนี้รัฐบาลทุกประเทศต่างมุ่งหวังที่จะให้ประชาชนมีความกินดีอยู่ดี ซึ่งจะเป็นไปได้เมื่อเศรษฐกิจมีเสถียรภาพ กล่าวคือประชาชนมีงานทำ ราคาสินค้าและบริการมีเสถียรภาพ และเศรษฐกิจเติบโตอย่างต่อเนื่อง สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้เมื่อประเทศนั้นมีการพัฒนาอย่างสอดคล้องกับประเทศอื่นๆ (Globalization)

บทความนี้ขอนำเสนอเนื้อหา 3 ส่วน ได้แก่ ภาพรวมการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมของประเทศในแถบภูมิภาคเอเชีย การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมของประเทศไทย และส่วนสุดท้ายเป็นบทสรุปและข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานในองค์การ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเพิ่มผลผลิตให้สามารถแข่งขันในตลาดทั้งในและต่างประเทศที่นับวันทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น

การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย

ประเทศในภูมิภาคเอเชียที่จะกล่าวถึงประกอบด้วยประเทศบังคลาเทศ ใต้หวัน อินโดนีเซีย อิหร่าน ลาว มองโกเลีย เนปาล ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา และเวียดนาม ซึ่งผู้ประกอบการชาวไทยต้องให้ความสำคัญต่อการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมของประเทศเหล่านี้ เพราะมีกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย และผู้(ร่วม)ลงทุนที่คล้ายคลึงกับประเทศไทย ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมโดยภาพรวม 7 ประการ ดังนี้

1. การเพิ่มบทบาทของภาคเอกชน (Privatization) ที่ผ่านมารัฐบาลของประเทศในภูมิภาคเอเชียมีบทบาทโดยตรงและโดยอ้อมในการผลิตหรือการให้บริการในการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจ ด้วยเหตุที่รัฐวิสาหกิจคือ กิจการที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐถือหุ้นเป็นส่วนใหญ่ การบริหารงานจึงมีลักษณะคล้ายคลึงระบบราชการ ประสิทธิภาพการดำเนินงานค่อนข้างต่ำ ย่ำแย่ การสนับสนุนของภาครัฐโดยใช้เงินภาษี ก่อให้เกิดภาระแก่สาธารณชน นอกจากนั้นการดำเนินการของรัฐวิสาหกิจยังเป็นการบิดเบือนกลไกทางการตลาด เนื่องจากระดับราคาไม่ได้สะท้อนถึงต้นทุนที่แท้จริง อย่างไรก็ตามสภาพการณ์ในปัจจุบันไม่เอื้ออำนวยให้ดำเนินการเช่นนั้นได้อีกต่อไป เช่น ข้อผูกพันภายใต้เงื่อนไขขององค์การการค้าโลก (WTO - World Trade Organization) ซึ่งจำกัดการสนับสนุนของภาครัฐที่นำไปสู่การแข่งขันทางการค้าอย่างไม่เป็นธรรม ดังนั้นทุกประเทศในภูมิภาคเอเชียจึงมีนโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

2. การสนับสนุนการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI - Foreign Direct Investment) ประเทศในภูมิภาคเอเชียส่วนใหญ่มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิด ดังนั้นการไหลเข้า-ออกของเงินทุนเป็นไปอย่างรวดเร็ว แม้กระนั้นก็ตามวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2540 ทำให้ทุกประเทศตระหนักถึงภัยอันตรายของการไหลเข้า-ออกของเงินทุนระยะสั้น แม้บางประเทศเช่น มาเลเซีย จะได้มีการกำหนดมาตรการในการควบคุมเงินลงทุนระยะสั้น แต่ในทางปฏิบัติทุกประเทศพยายามปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทั้งเรื่องของสาธารณูปโภค (ถนน ไฟฟ้า ประปา และระบบโทรคมนาคม) ระเบียบ และกฎหมายต่างๆ ให้เป็นที่สนใจแก่นักลงทุนต่างชาติ เพื่อดึงดูดให้เข้ามาก่อสร้างโรงงาน หรือจัดตั้งศูนย์ให้บริการในฐานะศูนย์กลางในภูมิภาคแห่งนี้

3. การส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันของประเทศ (Competitive Advantage) ปัจจุบันประเทศในภูมิภาคเอเชียทุกประเทศวิเคราะห์และศึกษาเกี่ยวกับอุตสาหกรรมที่ภาครัฐควรสนับสนุนเพื่อเป็นกลไกผลักดันการเติบโตของเศรษฐกิจประเทศ อาทิ ประเทศเกาหลีใต้ ใต้หวัน และสิงคโปร์ สนับสนุนอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ประเทศอิหร่านและมองโกเลียสนับสนุนการทำเหมืองแร่ และประเทศศรีลังกาสนับสนุนการทำเหมืองอัญมณี เป็นต้น

ทั้งนี้การสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันจากสินค้าหรือบริการที่ประเทศของตนมีศักยภาพจะช่วยให้การจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเป็นไปอย่างคุ้มค่า อีกทั้งยังเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันต่อความอ่อนไหวของการไหลเข้า-ออกของเงินทุนระยะสั้น ซึ่งเป็นต้นเหตุวิกฤตการณ์ในปี 2540 เนื่องจากนักลงทุนต่างชาติพยายามรักษาความสามารถในการแข่งขันจากฐานการผลิต/บริการในประเทศนั้นๆ

4. การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge Based Society) ทุกรัฐในภูมิภาคเอเชียต่างให้ความสำคัญต่อการพัฒนาขีดความสามารถในองค์ความรู้ (Internal Communication) นำไปสู่การเก็บรวบรวมข้อมูล (Factor Accumulation) อันเป็นพื้นฐานความรู้ และเป็นพื้นฐานทางความเข้าใจในการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ ดังพัฒนาวยลยียตด้านับการสร้างจิตสำนึก (Reflective Mind) การวิเคราะห์ (Analytic Mind) การมองโลกกว้าง (Worldly Mind) และความคิดที่พร้อมจะดำเนินการ (Action Mind) อย่างไรก็ตามความสำเร็จของการพัฒนาเขตพัฒนาที่ยั่งยืนเหล่านี้นั้นขึ้นอยู่กับความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย โดยปัจจัยที่มีผลสำคัญยังคงเป็นปัจจัยของนวัตกรรมนิยม กระแสโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

5. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) ซึ่งจำกัดทางด้านเงินทุนไม่ใช่อุปสรรคสำคัญสำหรับประเทศในภูมิภาคเอเชียอีกต่อไป เนื่องจากกำลังคนและการขนส่งทางการค้าในประเทศและต่างประเทศซึ่งเกี่ยวข้องถึงขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้และความสามารถ เนื่องจากจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ดังนั้นความสำเร็จที่ประเทศสิงคโปร์ ไต้หวัน และเกาหลีใต้ ทำได้จึงเช่นทุกวันนี้ ปัจจัยหนึ่งที่ไม่อาจปฏิเสธได้คือ การมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้และความสามารถระดับสูง อีกทั้งสอดคล้องกับศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ

6. การส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs - Small and Medium Enterprises) ภาครัฐของรัฐบาลเกาหลีทางเศรษฐกิจในปี 2540 ทำให้ผู้ประกอบการในภูมิภาคเอเชียปรับแนวคิด และตัดสินใจเลือกทางเศรษฐกิจของประเทศไม่ได้อยู่ที่โครงการลงทุนขนาดใหญ่ จึงต้องพึ่งเงินทุนในสัดส่วนสูง และส่งผลกระทบต่อระดับการลงทุนสำหรับระหว่างประเทศ รวมถึงความอ่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ดังนั้นผู้ประกอบการจึงสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม เช่น 1. ระเทศเกาหลีใต้ จัดตั้ง Small Business Corporation (SBC) ส่วนได้แก่การจัดตั้งกองทุน Venture Capital สำหรับอุตสาหกรรมด้านเทคโนโลยี 2. หน่วยงานเหล่านี้มีจุดร่วมพื้นฐานคือ ได้รับการสนับสนุนโดยอ้อมจากรัฐ ทั้งการส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมเน้นผสมผสานการสนับสนุนโครงสร้างอุตสาหกรรมจากปัจจัยอื่น ๆ ดังกล่าวข้างต้นเข้าด้วยกัน เช่น การสร้างฐานข้อมูลความรู้จากกรณีศึกษาและพัฒนาของ SMEs ในอุตสาหกรรมต่างๆ

7. การสร้างระบบธรรมาภิบาล (Good Corporate Governance) บทเรียนสำคัญที่ประเทศในแถบภูมิภาคเอเชียเรียนรู้จากวิกฤตการณ์ทางการเงิน (Financial Crisis) ในปี 2540 คือการบริหารจัดการที่ดี และการมีธรรมาภิบาลในการบริหารจะทวีความสำคัญมากขึ้นกับกองทุนต่างชาติ สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้จากการบริหารงานของรัฐบาลด้วยความโปร่งใส (Transparency) ทั้งนี้สำหรับการฟื้นฟูฐานของกลไกแห่งการกำกับดูแลระบบธรรมาภิบาลต้องคำนึงถึงบรรดาผู้เกี่ยวข้อง (Stakeholders) และให้ความสนใจใส่ใจเพื่อลดต้นทุนตัวแทน (Agency Costs) ให้เหลือน้อยที่สุด

ทั้งนี้หาก ประเทศในภูมิภาคเอเชียสามารถปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมได้ทั้ง 7 ประการ จะทำให้อุณหภูมิการมีศักยภาพพัฒนาเพิ่มขึ้นมากขึ้น โดยเกือบทุกประเทศจัดทำแผนการดำเนินการหลัก (Master Plan) ที่สอดคล้องกับการบรรลุตามเป้าหมายดังกล่าว โดยคาดหมาย อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ในระยะ 5 ปีข้างหน้าได้สูงเกินกว่า 5% ต่อปีโดยเฉลี่ย โดยให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการขยายตัวอย่างมีประสิทธิภาพของตลาดภายในประเทศ (Self Sufficient) การสร้างกลุ่มการค้า และพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม (Community Trade or Urban Trade) เช่น การจัดตั้ง FTA (Free Trade Area) ตลอดจนการพัฒนาความร่วมมือด้านการค้าสู่ตลาดโลก (Global Trade) ภายใต้การกำกับดูแลขององค์การระดับนานาชาติ เช่น องค์การการค้าโลก อย่างไรก็ตามแม้ทุกประเทศจะตระหนักถึงโอกาส (Opportunities) ของการพัฒนาประเทศเข้าสู่ตลาดต่างประเทศในระดับต่างๆ การประเมินความเสี่ยง (Risks) เนื่องจากผลกระทบจากปัจจัยอื่นต้องเปิดตลาดภายในประเทศเพื่อเป็นแนวทางต่อเนื่อง และระมัดระวัง

การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมของประเทศไทย

แม้ว่าภาพรวมของการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมในประเทศไทยเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชีย แต่จากโครงสร้างเศรษฐกิจที่อยู่ในช่วงรอยต่อ (Transitional Period) ทำให้ภาครัฐและภาคเอกชนจำเป็นต้องปรับตัวในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ โดยเน้นการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) ซึ่งไม่ได้อิงกับความได้เปรียบเรื่องของต้นทุนแรงงานดังเช่นในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ทั้งนี้ประเทศไทยปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม 7 ประการ ดังนี้

1. **การเพิ่มบทบาทของภาคเอกชน (Privatization)** รัฐบาลดำเนินนโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอย่างต่อเนื่อง โดยปรับปรุงแผนงานที่รัฐบาลชุดก่อนดำเนินการค้างไว้ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งล่าสุดความสำเร็จจากการแปรรูปการท่าอากาศยานเป็นบริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) และนำหุ้นสามัญของบริษัทดังกล่าวเข้าจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นับเป็นการแปรรูปรัฐวิสาหกิจครั้งสำคัญหลังจากการแปรรูปการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยเป็นบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เมื่อปลายปี 2544

การดำเนินการดังกล่าวของประเทศไทยนับว่าก้าวหน้ากว่าหลายประเทศในภูมิภาคเอเชีย แม้ในปัจจุบันรัฐบาลจะเข้าใจตลาดเคลื่อนไปบ้างกับพนักงานของรัฐวิสาหกิจบางแห่ง แต่เชื่อว่าท้ายที่สุดจะสามารถทำความเข้าใจและดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจต่อไป

2. **การสนับสนุนการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI - Foreign Direct Investment)** ประเทศไทยมีนโยบายสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านหน่วยงานหลักคือ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI - Board of Investment) อย่างไรก็ตาม การเปิดประเทศของจีน ซึ่งดึงดูดนักลงทุนจากทั่วโลกอันเนื่องมาจากขนาดตลาดที่ใหญ่ และความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร ก่อปรกับการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมของประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชีย ส่งผลให้ชักจูงนักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนโดยตรงในประเทศไทยยากยิ่งขึ้น

3. **การส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันของประเทศ (Competitive Advantage)** แผนยุทธศาสตร์แห่งชาติกำหนดอุตสาหกรรมที่ประเทศไทยจะพัฒนาเพื่อสร้างศักยภาพในการแข่งขัน 9 สาขา ได้แก่ อุตสาหกรรมด้านอาหาร ธุรกิจด้านการรักษาพยาบาล อุตสาหกรรมรถยนต์และส่วนประกอบ ธุรกิจศูนย์กลางการท่องเที่ยว ธุรกิจด้านเครื่องแต่งกาย ธุรกิจด้านกราฟิก อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ อุตสาหกรรมยาง และธุรกิจโรงเรียนนานาชาติ ในบรรดาอุตสาหกรรมเหล่านี้ ประเทศไทยได้เปรียบในการแข่งขันบางอุตสาหกรรมในตลาดการค้าระหว่างประเทศ เช่น อุตสาหกรรมด้านอาหาร หรือการท่องเที่ยว ในขณะที่บางอุตสาหกรรมรัฐบาลต้องผลักดัน เช่น การเป็นศูนย์กลางด้านแฟชั่น ทั้งนี้ภาครัฐต้อง

ระมัดระวังในการจัดสรรทรัพยากรเข้าสู่อุตสาหกรรมต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการชักนำให้เอกชนลงทุน มิฉะนั้นแล้วหากการณ์ไม่เป็นไปดังคาดอาจส่งผลกระทบต่อภาคการเงิน เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของหนี้ที่ไม่เกิดรายได้ (NPLs - Non Performing Loans)

4. **การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge Based Society)** รัฐบาลชุดนี้ตระหนักถึงการสร้างฐานข้อมูลแห่งการเรียนรู้ ทั้งในส่วนของภาครัฐและภาคเอกชนโดยผ่านการปฏิรูปในภาครัฐ เช่น แนวคิดและวิธีการในการสร้างแรงจูงใจเพื่อเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ที่มุ่งเน้นให้หน่วยงานราชการพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อให้เกิดการบูรณาการ (Integration) ระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชน หรือการให้เครดิตทางด้านภาษีแก่ภาคเอกชนในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งปันความรู้สู่สังคม หรือการฝึกอบรมบุคลากร

5. **การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development)** รายงานการศึกษาหลายเรื่องในช่วงที่ผ่านมา ยืนยันอัตราการเพิ่มของประชากรไทยลดลง และการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของประชากรมีสัดส่วนวัยผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้นคือจาก 9.6% ในปี 2546 เป็น 14.7% ในปี 2562 (ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2546) นอกจากนี้การสูญเสียความสามารถในการแข่งขันเนื่องจากต้นทุนแรงงานต่ำ นับเป็นแรงผลักดันต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ความสามารถสูงขึ้นต้องเร่งดำเนินการ อย่างไรก็ตามการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไม่ได้หมายถึงการพัฒนาทางด้านวัตถุเท่านั้น ยังหมายรวมถึงการพัฒนาให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีอีกด้วย

6. **การส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs - Small and Medium Enterprises)** นโยบายหลักประการหนึ่งของรัฐบาลชุดปัจจุบัน คือการเสริมสร้างผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีความเข้มแข็ง โดยสนับสนุนทั้งในรูปตัวเงินและการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถ อาทิ การจัดตั้งธนาคารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือกองทุนวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำ หรือการฝึกอบรมพัฒนาทักษะผ่านองค์การอิสระ เช่น การเปิดโครงการฝึกอบรมแก่ผู้ประกอบการของสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ หรือสภาหอการค้าไทย เป็นสิ่งยืนยันว่าประเทศไทยดำเนินการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชีย

7. การสร้างระบบธรรมาภิบาล (Good Corporate Governance) สืบเนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากวิกฤตการณ์ทางการเงินปี 2540 รัฐบาลทุกชุดที่เข้ามาบริหารประเทศจึงมุ่งเน้นปลูกฝังการจัดการที่ดีทั้งในส่วนของภาครัฐและภาคเอกชน อย่างไรก็ตาม ค่านิยม ทศนคติ และวัฒนธรรมผสมผสานภายใต้แบบฉบับของตนเอง ทำให้ประเทศไทยมีรูปแบบการจัดการที่เฉพาะตัว ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐและเอกชนต้องพยายามสื่อสารให้นักลงทุนต่างชาติเกิดความเข้าใจในระบบธรรมาภิบาลของไทย อันจะช่วยส่งเสริมการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมสาขาอื่นให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

พัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีส่งผลให้โลกมีขนาดเล็กลง และนำไปสู่การแข่งขันที่รุนแรงของประเทศไทย ซึ่งมีเป้าหมายเดียวกันคือ ทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศขนาดกลาง จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องกำหนดแผนยุทธศาสตร์อย่างรอบคอบ ให้สอดคล้องต่อการสร้างศักยภาพในการแข่งขันอย่างยั่งยืนของประเทศ แม้ว่าประเทศไทยจะพัฒนาอย่างมากเมื่อเปรียบเทียบกับหลายประเทศในภูมิภาคเดียวกัน แต่สภาพการณ์ที่เปลี่ยนไปทำให้ต้องปรับตัวอย่างต่อเนื่อง กระบวนการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมเป็นเงื่อนไขหนึ่งที่ต้องดำเนินการเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน โดยมีจุดมุ่งหมายหลักคือ “ผลิตภาพ” สูงขึ้น

ทั้งนี้ นับเป็นโอกาสอันดีที่เราได้รับทราบข้อมูลการปรับตัวของประเทศไทยอื่นในภูมิภาคนี้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทยให้สามารถแข่งขันได้ทั้งในระดับภูมิภาคและบนเวทีโลก

บทความนี้รวบรวมจากเนื้อหาการสัมมนา “The Impact of Industrial Restructuring: The Korean Experience” ณ กรุงโซล ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ระหว่างวันที่ 2-5 มีนาคม 2547

ในโอกาสนี้ ผู้เขียนใคร่ขอขอบคุณสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, Asian Productivity Organization, Korea Productivity Center และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ที่ให้การสนับสนุนการเข้าร่วมสัมมนาครั้งนี้